

ستاسو د خبرو ارزښت له منځه

صبر د ثواب اندازه نشته (بې

بښېږي.

ساب شي، خو نیک عمل پکې

ي.

.

غې هم نږدې دی.

ر ښه دي.

کې د نجات لامل کېږي.

ي.

نسان چې عالم شي، نو مغرور

❖ له بدو خبرو یوازیتوب ښه دی او له یوازیتوب څخه د علماوو مجلس ښه دی.

❖ غوره جهاد د ظالم پر وړاندې حق ویل وي.

❖ د ایمان پوره والی په جهاد کې دی.

❖ خلک له حق څخه وپېژنی؛ نه حق له خلکو.

❖ د مظلوم له اه څخه ځان ساتل غوره عبادت دی.

❖ د انسان بهادري دا ده چې خپله غوسه کنترول کړي.

❖ د عالمانو خبروالی او گمراهي د یو قوم د هلاکت سبب گرځي.

❖ له اخلاص پرته علم هیڅ گټه نه لري.

❖ سر لوړي په تقوی کې ده.

❖ اخلاص دېته وایي چې انسان د خپلو اعمالو بدله ونه غواړي.

❖ د مصیبت په وخت کې صبر کوم تاوان او ژړا کومه گټه نه لري.

❖ کوم قوم چې جهاد پرېږدي هغه قوم ذلیله کېږي.

❖ عاجزي او خاکساري له عادي خلکو سره ښه ښکاري، خو د مشرانو او امیرانو

لپاره سره زر ده.

❖ که یو ځوان گناه وکړي بده ده، خو که یو بوډا گناه وکړي، ډېره بده ده.

❖ ښه اخلاق د ښه مؤمن صفت دی.

د عمر فاروق رضی الله عنه ویناوي:

❖ مخکې له دې چې د قوم مشران شی، پوهه ترلاسه کړئ!.

❖ هوښیار سپی هرڅه ته په کتلو عبرت حاصلوي.

❖ ډېره خندا کول له مرگ څخه د غفلت ښه ده.

❖ کمې خبرې کول حکمت دی.

❖ لږ خوب عبادت دی.

❖ لږ سور اک صفت دی.

❖ ادب بهترین سمال دی.

- ❖ له دښمنانو سره هم په خپلو وعدو وفا وکړئ!.
  - ❖ څوک چې ډېرې ټوکې او د خدا خبرې کوي، د هغه کس عزت او ارزښت کمېږي.
  - ❖ د بدۍ په بدل کې نیکې کول غوره احسان دی.
  - ❖ له هغو خلکو سره مشوره وکړئ! چې له الله جل جلاله څخه وېرېږي.
  - ❖ د الله جل جلاله له توفیق او مرستې پرته هر نیک کار ناممکن دی.
  - ❖ مسلمان په لمونځ او روژه نه پېژندل کېږي، بلکې په معاملاتو پېژندل کېږي.
  - ❖ پوهه او علم په عمر پورې تړاو نه لري، بلکې د الله جل جلاله پیرزوینه ده، چې چاته یې خوښه شي ورکوي یې.
  - ❖ داسې کارونه کوی چې خلک مو وویني خجالت نه شی!.
  - ❖ ډېره خدا کول ژوند لندوي.
  - ❖ د ظالم بڼل له مظلومانو سره زیاتې دی.
  - ❖ څوک چې بد نه پېژني، هغه پکې مبتلا کېږي.
  - ❖ عدل د مظلوم لپاره جنت او د ظالم لپاره دوزخ دی.
  - ❖ مرگ یادول غوره نصیحت دی.
  - ❖ مخاطب په ښه نوم یادول د مینې او محبت په زیاتولو کې مرسته کوي.
  - ❖ څوک چې ځانته عالم وایي، هغه جاهل دی.
  - ❖ ډېر پورونه مه اخلئ!، ترڅو مو ژوند ارام تېر شي.
  - ❖ د بد اخلاقه انسان له دوستۍ څخه ځان وساتئ!.
  - ❖ څوک چې زموږ عیبونه را ښايي، الله جل جلاله دې پرې رحم وکړي.
- د عثمان رضي الله عنه ويناوي:**
- ❖ الله جل جلاله حاضر گڼل غوره ایمان دی.
  - ❖ هغه خلک چې د غریب پوښتنه کوي، له کبر څخه خالي دي.
  - ❖ کله چې ژبه اصلاح شي، زړه په خپله اصلاح کېږي.

- ❖ د نعمت بې ځایه مصرف ناشکرې ده.
  - ❖ که د الله جل جلاله لویي او عظمت نه بیانوي، نو د هغه پیدا کړي نعمتونه مه استعمالوه.
  - ❖ د هغه چا په حالت افسوس کوم چې په جنت ایمان لري، خو بیا هم ځان په دنیا کې آرام محسوسوي.
  - ❖ غوسه له ناپوهۍ څخه شروع کېږي او په پښېمانۍ پای ته رسېږي.
  - ❖ چوپتیا د غوسې غوره درملنه ده.
  - ❖ په کوم علم چې عمل ونه شي هغه فقط د وخت مصرفول دي.
  - ❖ د نیکو اخلاقو ثمره خوشحالی ده.
- د علي رضي الله عنه ويناوي:**
- ❖ په هغه غریبۍ شکر اداء کړه چې عزت دې پکې خوندي وي، دا له هغه امیرۍ او مشرۍ څخه غوره ده، په کوم چې ذلت او رسوایی وي.
  - ❖ هغه څوک چې ریښتیني مینه درسه لري، هغه تا له بېکاره کارونو څخه ژغوري.
  - ❖ خوشبخته به د آخرت غم خوري او بد بخته به د دنیا غم خوري.
  - ❖ کله چې عقل پوره شي، نو خبرې کمې شي.
  - ❖ د زړه تر ټولو لوی مرض حسد دی.
  - ❖ د نورو په حال سوچ کول د ځان لپاره نصیحت دی.
  - ❖ نیکي کوه؛ نیکې به وویږي.
  - ❖ د ژوند هره ورځ اخري ورځ وگڼه.
  - ❖ زغم زینت، وفا ځوانمردي او اړیکې ساتل نعمت دی.
  - ❖ د مشرانو احترام په دې خاطر کوم چې د هغوی نیکې له ما څخه زیاته ده او په کشرانو ځکه شفقت کوم چې د هغوی گناهونه له ما څخه کم دي.
  - ❖ ماته په گل او مور کې هېڅ فرق نه ښکاري.
  - ❖ په گناه د شرم احساس انسان له گناه څخه ساتي.

- ❖ په نيکۍ غرور کول نيکې له منځه وړي.
- ❖ د انسان وړتيا د هغه د ژبې لاندې پټه وي.
- ❖ بهادر انسان هغه دی چې له گناهونو څخه پاک وي.
- ❖ په خپله ځوانۍ او قوت ونه غولبرئ، ځکه دا ژر پناه کېدونکي شيان دي.
- ❖ عبادت کول غوره سرمايه ده.
- ❖ د بېرې او تلوار نتيجه پېښماني ده.
- ❖ غريب هغه دی چې دوستان ونه لري.
- ❖ د ناپوه انسان چوپتيا د هغه د عيونو پرده ده.
- ❖ مخکې له دې چې بوډا شي؛ علم ترلاسه کړه.
- ❖ که غلامي عيب نه شي، نو بيا هېڅ شی عيب نه دی.
- ❖ علم يو بې زواله دولت دی.
- ❖ د علم طلب له نفل لمونځ څخه غوره دی.
- ❖ غوره علم هغه دی چې تاسې اصلاح کړي.
- ❖ که غواړې چې سردار (لوی سپی) شي، نو د بدۍ په مقابل کې نيکې کوه.
- ❖ د هر چا د ايمان معلومات د هغه له وعدو څخه کېږي.
- ❖ مؤمن نرم خوږه او له تکبر څخه خالي وي.
- ❖ په دنيا کې تر ټول سخت کار د خپل ځان اصلاح کول دي او تر ټولو اسانه کار بل چاته گوته نيول دي.
- ❖ د خپل توان څخه زبات کار مه کوه، او مه دومره بې همته کېږه چې خپله سستي دې بل چاته محتاج کړي.
- ❖ د کېرچنو خلکو ملاقات ته ورتلل د ځان د عزت کمول دي.
- ❖ په کوم ځای کې چې ستا عزت نه کېږي، هلته مه ورځه، که څه هم هلته تاته د سرو زو په کاسو کې خوراک درکول کېږي.
- ❖ غوره کمال عبادت دی او غوره عبادت صدقه ده.

- ❖ څوک چې ډېرې خبرې کوي، ډېر به ملامتېږي هم.
  - ❖ د مؤمن لپاره هغه ورځ اختر ده چې دی، پکې د الله جل جلاله نافرمانی ونه کړي.
  - ❖ تر ټولو غوره دينداري ايمان درلودل دي.
  - ❖ بد اخلاقي د وحشت او نفرت لامل گرځي او دا لا علاجه مرض دی.
  - ❖ د وېرې په وخت کې د حق خبره کول د ريښتيني ايمان نښه ده.
  - ❖ تر ټولو غوره وخت هغه دی چې په لمانځه کې تېر شي.
  - ❖ دروغجن انسان هېڅکله د لوړې درجې خاوند نه شي کېدای.
  - ❖ لار ورکي ته لاره ښودل هم صدقه ده.
  - ❖ واقعي دوست هغه دی چې په سخته کې ستا له حال څخه ځان خبر کړي.
  - ❖ تکبر له هغه چا سره ښايي چې مرگ ورته نه راځي.
- د حسن رضي الله عنه ويناوې:**
- ❖ هغه څوک چې غواړي ستا ملگری شي، ته يې هم ملگری شه!
  - ❖ د ځان ستايل د ځان د هلاکت عامل دی.
  - ❖ تر ټولو ښه کس هغه څوک دی چې انتقام اخيستلی شي، خو بيا هم بښنه کوي.
  - ❖ عابد هغه څوک دی چې د الله جل جلاله په تقسيم راضي وي.
- د عايشې رضي الله عنها ويناوې:**
- ❖ د انسان په بدن کې د عزت او ذلت ذمه واړه ژبه ده.
  - ❖ حق پلوی به هېڅکله ذليل نه شي، اگر که د نړۍ ټول خلک يې په خلاف ودرېږي.
  - ❖ د ميلمه په وياړ ډېر مصرف کول په اصراف کې نه راځي.
  - ❖ علم لويه خرانه ده.

دويمه برخه

د امامانو او عالمانو ويناوي

د امام ابوحنيفه رحمه الله ويناوي:

- ❖ په ټولو نېکيو کې لويه نيکي ايمان دی او په ټولو گناهونو کې لويه گناه کفر دی.
- ❖ له خلکو سره داسې کړنې کوه، لکه څنگه چې يې له خپل نفس سره کوي.
- ❖ له صبر، زغم او حوصلې سره ځان عادت کړی!
- ❖ که د ځمکې پر مخ عالمان د الله جل جلاله دوستان نه شي، نو څوک به د الله جل جلاله دوستان شي؟!.
- ❖ څوک چې ستا بدي بيانوي، ته يې نيکي بيانوه.
- ❖ علم د هغه چا په زړه کې ځای نه نيسي څوک چې يې د دنياوي غرض لپاره ترلاسه کوي.

❖ د بل چا د حقوقو په پوره کولو کې بېره کوی!

❖ هر څه يو نښايست لري؛ د نيکۍ نښايست دادی چې ژر ترسره شي.

❖ له خلکو سره په ورين تندي مخ کېږی او لويي مه کوی!

د امام شافعي رحمه الله ويناوي:

❖ بې له ازموينې د چا په دوستۍ باور مه کوی!

❖ کله چې کارونه زيات شي، نو لومړی هغه وکړه چې مهم وي.

❖ د عالمانو د ټولو علم سرمايه دوه شيان دي: د عقيدې سمون او ريښتيني خدمت.

د امام مالک رحمه الله ويناوي:

❖ تواضع او عاجزي په جامو کې نه ده، بلکې عاجزې يوازې په دين کې ده.

❖ په هغه سيمه کې ژوند مه کوی! چېرته چې حق نه عملي کېږي.

❖ ناپوه چې د چوپتيا په گټه پوه شي؛ هونښيار بلل کېږي.

❖ خلک تل په علم پسې راځي؛ علم هېڅکله خلکو پسې نه ورځي.

❖ علم له نادارۍ او لوړې پرته نه ترلاسه کېږي.

د امام احمد ابن حنبل رحمه الله ويناوي:

❖ څومره چې مال او شتمني کمه وي، حساب به يې هم کم وي.

❖ د ځوانۍ عمر داسې دی، لکه يو څه چې دې په جيب کې وي او درڅخه ورک شي.

د لقمان حکيم رحمه الله ويناوي:

❖ د ناپوه انسان مقابلې په خاموشۍ سره کوی!

❖ له بد ذاته خلکو د وفا تمه مه کوی!

❖ په کوم ځای کې چې خبرې کول سپين زر وي، خاموشي سره زر ده.

❖ هم د دنيا او هم د اخرت سړی اوسه.

❖ د دنياوي گټې په خاطر خپل عزت له لاسه مه ورکوی!

❖ له بد اخلاقي څخه دښمني پيدا کېږي.

❖ دا له مرگ هم سخت حالت دی؛ کله چې يو اصيل انسان کم اصل انسان ته محتاج شي.

❖ داسې کارونه مه کوی! چې جاهلان ستاسو په وړاندې گستاخي وکړي.

❖ له بد اخلاقي څخه دښمني پيدا کېږي.

د امام غزالي رحمه الله ويناوي:

❖ د انسان تر ټولو لويه فتحه دا ده چې په خپله خوله او زړه واک ولري.

❖ غوسه د انسانيت ډيوه مړه کوي.

❖ شونډې وټړی، متې راونغاړی او لاس په کار شی!

❖ بد اخلاقي د باطني نجاست نښه ده.

❖ ځان هونښيار گڼل ستره ناپوهې ده.

❖ تر ټولو بدتر دعوت هغه دی په کوم چې شتمن رابلل کېږي او مسکينان محروم پاتې کېږي.

❖ يو په بل پسې ملنډې وهل د دښمنۍ لامل کېږي.

❖ د سقوط له عواملو یو دا دی چې انسان خپلې سترې وړتیاوې د وړو موخو لپاره قرباني کړي.

❖ سختې خبرې د ورینښمو په څېر نرم زړه هم سختوي.

❖ د دوه کسانو حرص نه پوره کېږي: یو د طالب العلم او بل د طالب المال.

د بایزید بسطامي رحمه الله ویناوې:

❖ که په دېرش کلنۍ کې قوي او په څلوېښت کلنۍ کې هوبنیار نه شوې، نو وروسته به هیڅکله نه شې.

❖ څوک چې په شمار نیکۍ کوي، په شمار اجر به ورکول کېږي.

❖ د یوه پوه قوت له زرو ناپوهانو ډېر دی.

❖ مینه دا ده چې خپله ډېره نیکې لږ وگنې او د ملگري لږ نیکې ډېره وگنې.

❖ که انسان جنت دومره غوښتی، لکه شتمني چې غواړي، نو دواړه به یې موندلی وای.

❖ که انسان له دوزخه دومره وېرېدی، لکه لوړې چې وېرېږي، نو له دواړو به خوندي وای.

د جنید بغدادی رحمه الله ویناوې:

❖ د نیکۍ بدل مه غواړئ، ځکه بدل یې الله جل جلاله ورکوي.

❖ له الله جل جلاله غفلت په اور کې له سوځېدو سخت دی.

❖ چا چې الله جل جلاله ونه پېژانده، هغه خوشحالي ونه موندله.

❖ توبه داده چې انسان گناه پرېږدي.

❖ یوازې او یوازې د الله جل جلاله مینه تلپاتې ده.

د ابراهیم بن ادهم رحمه الله ویناوې:

❖ زیات خوب کول عمر بې برکته کوي.

❖ څوک چې په خېټه مور وي، په عبادت کې به یې خوند نه وي.

د امام حسن بصري رحمه الله ویناوې:

❖ د دنیا محبت د ټولو گناهونو سر دی.

❖ هغه څوک احمق دی، کله چې قوم ورپسې روان شي، نو لویي او کبر شروع کړي.

❖ دروغجن له هرڅه دمخه خپل ځان رسو ا کوي.

❖ د خپلو ملگرو د عزت ساتنه غوره نیکې ده.

❖ که عالمان او پوهان نه وای، نو انسانان به د څارویو په رقم وای.

❖ دوه شیان هېڅکله نو یوځای کېږي؛ قناعت او حسد.

❖ دوه شیان هېڅکله نه جلا کېږي؛ حرص او حسد.

❖ ډېر ملگري پیدا کړه، ځکه د قیامت په ورځ به یو مؤمن د بل مؤمن شفاعت کوي.

❖ څومره چې د بنده هیلې ډېرېږي، هغومره یې اعمال خرابېږي.

❖ شکر ایستل اخیستل شوی نعمت بیرته راگرځوي.

❖ خلکو ته د خپل عمل په ذریعه نصیحت وکړه؛ نه د ژبې په ذریعه.

❖ د یو عبادت کوونکي لپاره تر دې ستر عبادت نه شته چې د الله تعالی له نافرمانۍ څخه ځان وژغوري.

❖ تقوادر او زاهد هغه دی چې هرڅوک له ځان لوړ او غوره وگنې.

❖ چې د مور مخ ته کتل عبادت وي، نو احترام یې باید ولې ونه شي؟

د مولانا جلال الدین بلخي رحمه الله ویناوې:

❖ هیله لرل د سعادت د لارې پیل دی.

❖ د نېک کار کولو لیوالتیا او مینه د الله جل جلاله د عنایت او لورینې نښه ده.

❖ الله جل جلاله زموږ وجود د یو پاک او لوړ کار لپاره پیدا کړی؛ دغه ارزښتمن وجود په بې ارزښتو او سپکو کارونو بوخت مه ساتئ!

❖ روندوالی د الله جل جلاله امتحان دی، خو جهل او ناپوهي د الله جل جلاله غضب او قهر دی.

❖ ژوند د الله جل جلاله امانت وگڼئ، کېدای شي ډېر ژر درڅخه واخيستل شي.

د صلاح الدين ايوبي رحمه الله ويناوې:

❖ د نا اهلې او خود غرضه مشر له امله ټول قوم په سزا او تکليف کې وي.

❖ د تخت او تاج نشه د انسان څخه څېړونکي ځناور جوړوي.

❖ که په هر سخت کار کې له الله تعالى څخه کومک وغواړې، هغه به يې درته اسانه کړي.

❖ له ازموينې او امتحان پرته په يو چا باور کول حماقت دی.

د امام جعفر صادق رحمه الله ويناوې:

❖ اسلام ټول ادب دی.

❖ هغه څوک چې حياء ونه لري، ايمان هم نه لري.

❖ په توبه کې وروسته والی د نفس دوکه ده.

درېيمه برخه

د مختلفو عالمانو او پوهانو ويناوې

❖ د احساساتي خلکو دښمني او دوستي دوام نه لري.

(سيد قطب رحمه الله)

❖ هونبنيار انسان هېڅکله د خپل ملگري راز نه خپروي.

(قطب الدين رحمه الله)

❖ کله چې ته په کمزوري انسان لاس اوچتوې، نو دا په ياد ولره چې ستا رب له تا ډېر طاقتور دی.

(عمر بن عبدالعزيز رحمه الله)

❖ ټوله شپه عبادت کوونکی او د ورځې روژتې چې ژبه کنټرول نه کړي، د قيامت په ورځ به تش لاس ځي.

(عمر بن عبدالعزيز رحمه الله)

❖ بنايسته اخلاق دا دي چې نه کينه وکړې او نه غوسه!

(امام احمد رحمه الله)

❖ مور نه تسليمېږو؛ کاميابېږو يا تر هغې جگړه کوو چې مړه شو.

(عمر مختار رحمه الله)

❖ غرور او تکبر يوه پرده چې خلک يې په خپلو کمزوريو باندې اچوي (خوړوي).

(علامه ذهبي رحمه الله)

❖ د مؤمن د زړه د نرمۍ نښه دا ده چې د بل مؤمن د غم له امله داسې درد احساس کړي، لکه هغه غم چې ده ته رسېدلی وي.

(ابن القيم رحمه الله)

❖ دنيا او اخرت داسې دي، لکه: د يو سړي چې دوه ښځې وي؛ هره يوه چې راضي کوي هغه بله خپه کېږي.

(وهب بن منبه رحمه الله)

❖ خپلو خواهشاتو سره داسې مقابله وکړئ، لکه: څنگه چې يې له خپل دښمن سره کوئ!.

(مالک بن دینار رحمه الله)

❖ بې ځایه مصرف او بې ځایه خبرې د هلاکت اسباب دي.

(ابراهیم الخنعي)

❖ ژوندی جاهل مړ دی او مړ عالم ژوندی دی.

(جمال الدين افغاني)

❖ د کومې ورځې راهیسې چې پوه شوی یم چې غیبت یوازې غیبت کوونکي ته تاوان رسوي، بیا مې غیبت نه دی کړی.

(امام بخاري رحمه الله)

❖ تمه له ازاد انسان څخه غلام جوړوي.

(امام ترمذي رحمه الله)

❖ کبرجن انسان لږ موټځ کوي، یا یې ببخي نه کوي، ځکه چې له ډېرو سجدو سره تکبر نه یوځای کېږي.

(امام القرطبي)

❖ له اخلاقو پرته ملت، له عقیدې پرته اخلاق او له پوهې پرته عقیده نشته.

(جمال الدين افغاني)

❖ نیک اخلاق کولی شي د مال، بنایست او مقام ځای ونیسي، خو هېڅ شی نه شي کولای د نېکو اخلاقو ځای ونیسي.

(حجازي رحمه الله)

❖ هغه ژبه لویه گنېگار ده چې پوهېږي او نه غږېږي.

(مولانا ازاد)

❖ قناعت لویه سرمایه ده.

(عبدالرحمن بابا)

❖ چا چې مشوره پرېښوده؛ هغه هلاک شو.

(اوزاعي رحمه الله)

❖ د خلکو د گمراهۍ لوی سبب د هغوی عقلونه نه دي، بلکې د هغوی هوا او هوس دی.

(مصطفى السباعي)

❖ د واقعي اسلامي نظام د حاکمیت لپاره د حقيقي انسانیت شتون شرط دی.

(شهيد استاد نعمان)

❖ چوکۍ مهمې نه دي؛ اهداف مهم دي.

(شهيد معلم اول گل)

❖ د زړورتیا او بې زړه توب ترمنځ توپیر یوه شیبه د زړه ثبات دی.

(مصطفى السباعي)

❖ انسان هغه وخت د خپل عمر په لنډوالي پوهېږي چې کله یې پای ته نږدې شي.

(مصطفى السباعي)

❖ دا چې تل د ځان په اړه خبرې کوې، دا د دې دلیل دی چې په ځان اعتماد نه لرې.

(مصطفى السباعي)

❖ د دنیا د ټولو تعذیبونو څخه سخت ترین یې مرگ دی، خو د الله تعالی په لاره کې مرگ.

❖ یو ستر ویاړ او سعادت دی چې الله تعالی یې په خپلو خاصو بنده گانو لوروي.

(شهيد استاد نعمان)

❖ د خپلواکۍ پیل دا دی چې داسې یو عادت ونه لرې چې په تا حکومت وکړي.

(مصطفى السباعي)

❖ که غواړې چې یوازې له بې عیبه انسان سره ملگرتیا وکړې، نو په دې پوه شه چې د خپل ځان ملگری به هم نه شي.

(مصطفى السباعي)

❖ چا چې په تیاره کې ژوند کړی وي، ناڅاپي رڼا یې سترگې بریښوي.

(محمد خیاباني)

❖ تر هغې د یو چا په ملگرتیا باور مه کوه، ترڅو چې په مشکلاتو او سختو حالاتو کې د ځان پر وړاندې د هغه عکس العمل ونه وینې!.

(مصطفى السباعي)

❖ له الله تعالى او محمد صلى الله عليه وسلم پرته بل هر محبوب د خپل يار لپاره درد سر دی.

(مصطفى السباعي)

❖ حق اخیستل کېږي؛ ورکول کېږي نه.!

(سید جمال الدین افغان)

❖ د خلکو له خوا په خپله ستاینه مه خوشحالیږه او په بدو خبرو یې پروا مه کوه.

(فضیل بن عیاض رحمه الله)

❖ عاجزي د علماوو له ښکاره اخلاقي ځانگړتیاوو څخه ده، که د هغوی تر منځ دې کوم مغرور او متکبر عالم ولید، نو پوه شه چې د خپل غرور په اندازه جاهل هم دی.

(مصطفى السباعي)

❖ غلامي د الله تعالى لوی لعنت دی.

(علامه اقبال)

❖ د عاجزی نښه دا ده چې د بریا پر مهال په ځان ونه ویاړي.

(مصطفى السباعي)

❖ ناپوهه مه وژنئ؛ ناپوهي یې ووژنئ.!

(سید جمال الدین افغان)

❖ د صبر نښه دا ده چې خلکو ته شکایتونه ونه کړي.!

(مصطفى السباعي)

❖ جهاد ژوند دی، عزت دی، رحمت دی او سر لوړې ده.

(شهید عبدالله عزام)

❖ همغسې چې نیک اخلاق د انسان په ډېرو بډیو پرده اچوي؛ ناوړه اخلاق هم په ډېرو نیکو پرده اچوي.

(مصطفى السباعي)

❖ ازادی او خپلواکی ته څوک په تشو خبرو نه دي رسېدلي.

(سید جمال الدین افغان)

❖ هغه حاکم چې قوم د ځان غلام گڼي، پایله یې هلاکت او تباهي ده.

(طارق بن زیاد رحمه الله)

❖ حسد کوونکي ته هېڅکله راحت نه شي حاصلېدای.

(احنف بن قیس)

❖ کوم قوم چې د فکر کولو څخه محروم شي؛ تباه کېږي.

(علامه اقبال)

❖ زه د ډېر علم پر ځای لږ ادب ته اړتیا لرم.

(عبدالله ابن مبارک رحمه الله)

❖ بې همته انسان ناکام وي او بې دینه انسان بې حیا وي.

(امام حسین رحمه الله)

❖ که یو کس ستاسو ستاینه په داسې الفاظو سره بیانوله چې په تاسو کې نه وه، نو

❖ حتماً به ستاسو بدې هم په داسې الفاظو بیانوي چې په تاسو کې به نه وي.

(وهب بن منبه رحمه الله)

❖ که د ارامه اوسېدو هیله لرې، نو له حسد څخه لرې اوسه.!

(شیخ فریدالدین)

❖ د مینې په لحاظ هر پلار یعقوب علیه السلام دی او د ښایست له مخې هر زوی یوسف علیه السلام دی.

(ابوعلي سینا)

❖ ذکر کوونکې ژبه او شکر ایستونکی زړه دوه لوی دولتونه دي.

(امام غزالي رحمه الله)

❖ له خپل ملگري څخه د هغه عیبونه پتول خیانت دی او نورو ته یې ویل غیبت دی.

(ابن زیدون)

❖ صادقان شهرت نه خوښوي، که څه هم په حقه لاره وي.

(شیخ عبدالعزيز)

❖ پایلې ته نه رسېدل په دې معنا نه دي چې لاره غلطه ده، ځکه چې د لارې سموالی اړین دی، نه د هغې پای ته رسېدل؛ د قیامت په ورځ به داسې نبي هم وي چې یوازې یو پیرو به لري.

(شيخ عبدالعزيز)

❖ بعضې خلک له واورې څخه کور جوړوي او بیا شکایت کوي چې ویلی شو.

(طبري رحمه الله)

❖ مخلوق به هغومره له تا وېرېږي، څومره چې ته له الله جل جلاله څخه وېرېږي.

(فضيل بن عياض رحمه الله)

❖ د لوړ فکر خاوندانو ته عزت له ژوند څخه هم ډېر ارزښت لري.

(ابن عبد الرب)

❖ علم د بدن د راحت سره نه شي ترلاسه کېدای.

(يحيى بن ابي كثير)

❖ د انسان تر ټولو لويه بدبختي دا ده چې هغه ته د نيکۍ کولو موقع برابره شي، خو نيکي ونه کړي.

(ابوالفداء)

❖ د جاهل عاجزي د عالم له غرور څخه غوره ده.

(ابن خلدون)

❖ حسد انسان داسې خوري، لکه: اوسپنه چې زنگ خوري.

(ابن الخطيب)

❖ له بد ملگري یوازیتوب ښه دی او ښه ملگری بیا له یوازیتوب ښه دی.

(جلال قزويني)

❖ پاچاهي (سلطنت) په عدل باندې آبادیږي، په تدبر مستحکمه پاتې کېږي او په شجاعت ترې حفاظت کېږي.

(فخري)

❖ په مؤقتي شيانو پورې زړه مه تړئ!

(فخري)

❖ مرغان په خپلو وزرونو سره الوتلی شي او انسان په خپل همت سره.

(سيوطي رحمه الله)

❖ د خاموشۍ او کمو خبرو نتیجه سلامتیا ده.

(نظام الملك)

❖ هېڅکله په خپله خاموشۍ نه يم پښیمانه شوی، خو په خپلو خبرو ډېر ځله پښیمان شوی يم.

(ابو علي سينا)

❖ په دې پوه شوم چې خبر او برکت په ساده مسلمانانو کې موندلی شو.

(گل پاچا الفت)

❖ خپل عیبونه وگوره، تر څو د نورو عیبونو لټولو وخت درته پیدا نه شي.

(جاحظ)

❖ په گناه نه پښېمانه کېدل یو ناعلاجیه او خطرناک مرض دی.

(ابن عربي)

❖ د طاقت په نشه کې غورځېدل د کمزورۍ نښه ده.

(ابن عبد الرب)

❖ یوه ورځ د زمري په څېر ژوند کول د گیدر په شان د سلو کلونو له ژوند څخه غوره دي.

(تیبو سلطان)

❖ ماښام په نېره ویده کېدل له دې غوره دي چې سهار له قرض سره راپاڅې.

(فخري)

❖ لوړ مقام به د هغه چا په برخه وي چې د شپې لخوا ډېر ژاړي او د ورځې یې په شونډو موسکا خپره وي.

(امام ذهبي رحمه الله)

❖ هغه کسان د زړه سوي وړ دي چې مشوره ورکوونکي یې ناپوهان وي.

(سقراط)

❖ شعور یعنې؛ د حق خبره منل که څه هم ته د هغه مخالف یې.

(ارسطو)

❖ که چا یو ځل خیانت درسره وکړ، دا د هغه غلطې ده خو که دویم ځل یې هم خیانت درسره وکړ، نو دا ستا غلطې ده.

(دالای لاما)

❖ په هغه چا هېڅکله باور مه کوه چې دروغ وایي او هغه چاته هېڅکله دروغ مه وایه څوک چې په تا باور لري.

(چارلي چاپلین)

❖ پست ترین انسان هغه دی چې د ملگرتیا د وخت رازونه د دوښمنۍ په وخت کې وایي.

(جبران خلیل)

❖ د ادب له مخې هر چاته ته غور کېږده، خو د احتیاط له مخې یې هرڅه مه منه.
(سقراط)

❖ پخوالی یعنی؛ کله چې د خلکو دویم مخ وویښې او تعجب ونه کړې.

(یوفسکی)

❖ که غواړې چې له مرگ وروسته هېر نه شې، یا داسې څه ولیکه چې د لوستلو وړ وي، یا داسې څه وکړه چې د لیکلو وړ وي.

(فرانکلین)

❖ له سلو نېکیو وروسته بدې وکړه؛ انسانان به وپېژني.

(چيگوارا)

❖ دوستان په بد وخت کې ازمايل کېږي.

(افلاطون)

❖ که خیانت درسره وشو، پوی شه چې ارزښت دې لور دی.

(چارلي چاپلین)

❖ هیلې هغه نه دي چې په خوب کې یې وویښی، بلکې هیلې هغه دي چې خوب ته دې نه پرېږدي، ترڅو چې پوره یې نه کړی!.

(رونالدو)

❖ یوه ټولنه هغه وخت نیکمرغي ترلاسه کولای شي چې د خلکو ورځنی کار یې مطالعه کول وي.

(سقراط)

❖ هغه راز چې له دښمنانو یې پټوی، له دوستانو یې هم پټ کړی!.

(فرانکلین)

❖ دا بهتره ده چې په ولاړه ومړی، له دې نه چې په گوندو ژوند وکړی!.

(چيگوارا)

❖ که غواړې چې دوښمنان خپه کړی، له دوستانو سره ښکینه کوی!.

(چارلي چاپلین)

❖ په درې وختونو کې باید د درې شیانو کلک ساتونکي اوسو:

په تنهائی کې د افکارو، په کورنۍ کې د اخلاقو او په ټولنه کې د ژبې.

(داستال)

❖ ما په هدیره کې د هغه کسانو قبرونه هم ولیدل چې د خپل حق لپاره په دې خاطر نه جنگېدل چې هسې نه ووژل شو.

(چيگوارا)

❖ دا ډېره ښه ده چې له خپلو غلطيو څخه درس واخلو، خو تر دې دا ډېره ښه ده چې د نورو له غلطيو درس واخلو.

(وارن بفت)

❖ د یو انسان د مړي او ژوندي معلومولو لپاره د هغه ضمير وگورئ نه د هغه نبض.

(چيگوارا)

❖ بیړۍ په ساحل کې خورا خوندي وي؛ خو ددې لپاره جوړې شوي نه دي.

(پاولو کویلو)

❖ که غواړې چې پر نړۍ حاکم شی نو لومړی عقل په ځان حاکم کړی!.

(تولستوی)

❖ چاته چې خپل رازونه بیانوو، په حقیقت کې هغوی ته دا وربشایو چې څنگه موږ ته زیان ورسوي.

(چارلي چاپلين)

❖ په کوم شي چې نه پوهيږې هغه مه وايه؛ کوم څه ته چې اړتيا نه لرې هغه مه لتوه او هغه لاره چې درته معلومه نه وي پر هغې مه ځه.!

(سقراط)

❖ يا چوپ اوسه، يا دې بايد خبرې له چوپتيا ډېر ارزښت ولري.

(فيثاغورث)

❖ که څه مو په لاس رانه وړل، هېر يې کړئ او که يې د هېرولو توان نه لرئ بيا هڅه وکړئ چې په لاس يې راوړئ.!

(شکسپير)

❖ تاسو به هېڅکله ښه سبا ونه لرئ که تاسو اوس هم د پرون په باره کې فکر کوئ.

(بيل گيتس)

❖ په ډېرو وضاحتونو وخت له لاسه مه ورکوئ؛ خلک يوازې هغه څه اوري چې اورېدل يې غواړي.

(پاولو کويلو)

❖ د يو انسان لپاره تر ټولو لويه ستونزه دا ده چې نه د خبرو کولو لپاره کافي پوهه لري او نه د چوپتيا لپاره کافي شعور.

(ديکنز)

❖ چا چې يو ځل خيانت درسره وکړ نو زر ځله يې هم درسره کوي؛ دا اړينه نه ده چې د سمندر ټولې اوبه د دې لپاره وڅښې چې مالگيني دي که نه.!

(چيگوارا)

❖ پلان لرونکی احمق بې پلانه هونبنيار ماتولی شي.

(وارن بفت)

❖ هونبنيارتوب دا دی چې خبرې لنډې وشي؛ اوږدې خبرې انسان سترې کوي.

(شکسپير)

❖ څوک چې په لوړه څوکه ولاړ وي، له سيلۍ او توپان سره ډېر مخ کېږي.

(شکسپير)

❖ هېڅوک دومره ښه حافظه نه لري چې کامياب دروغجن شي.

(لينکن)

❖ د ملگري په ټاکلو کې احتياط کوه؛ پرېښودو کې يې ډېر احتياط کوه.

(فرانکلين)

❖ دا ډېره سخته ده چې کله درسره د چا کار ختم شي؛ چلند يې هم بدل شي.

(ميشل)

❖ که يوه ورځ دې مقام ټيټ شو، نو خپه کېږه مه، ځکه لمر هره ورځ په دې نيت ډوبېږي چې سبا به بيا راخېژم.

(افلاطون)

❖ په کار کې تېروتنه غلطې نه ده، بلکې عبرت دی.

(ويلسن)

❖ تر ټولو نږدې مرگ او تر ټولو لرې هيله ده.

(سقراط)

❖ حقيقي ښکلا يوازې په طبيعت کې ده.

(شکسپير)

❖ د بدن په غړو کې تر ټولو زياته نافرمانه ژبه ده.

(فيثاغورث)

❖ هغوی چې واک په پيسو اخلي، عدالت هم په پيسو خرڅوي.

(ناپيلون)

❖ افسوس چې بوډا توانېدلی او ځوان پوهېدلی.!

(اشتاین)

❖ موسکا لگښت نه لري خو گټه يې زياته ده.

(کارنگي)

❖ مجبور يم چې سپورت وکړم، گنې عقل مې ورستېږي.

(تولستوی)

❖ که کار کول زيار گالل دي، خو اوزگارتيا فساد دی.

(جمهر)

❖ دېرې او بې گټې خبرې انسان کمزوری ښکاره کوي.

(ولويون)

❖ مهمه دا نه ده چې ښکلی شي؛ ښکلا دا ده چې مهم شي.

(نلسن منډيلا)

❖ د هغه څه په اړه چې ترې خبر نه يې؛ هېڅ هم مه وايه!.

(سقراط)

❖ د خلکو عیبونو ته پاملرنه زموږ لوی عیب دی.

(جبران خلیل)

❖ له شکست څخه وېره شکست راولي.

(ناپيلون)

❖ دنيا همېش د عاقل په مرگ او د جاهل په ژوند اوبښکې تويوي.

(افلاطون)

❖ د دوه شيانو حق لرم: ازادي او مرگ، که د لومړني څښتن نه شوم، دويم يې غواړم؛ ځکه چې هېڅوک ما ژوندی نه شي بندي کولی.

(چيگوارا)

❖ ناوړه انسان مږ کېږي خو شر يې پاتې کېږي.

(شکسپير)

❖ له کتاب سوځولو لوی جرم هم شته؛ کتاب نه لوستل.

(بردوسکي)

❖ لوی کارونه هميشه په لومړي سر کې ناشوني ښکاري.

(کارلايل)

❖ ليونی که هر څومره غښتلی وي، د شپنۍ وړ نه دی.

(جاناکاس)

❖ د غوسې درمل خاموشې ده.

(سقراط)

❖ تل بايد واړه د لويانو د حماقت پور پرې کړي.

(دولوفانتن)

❖ تجربه د نرم کټ او پستو بالښتونو دپاسه نه ترلاسه کېږي.

(ارپيد)

❖ هر ښايسته شی ښه نه وي، خو هر ښه شی حتماً ښايسته وي.

(کندي)

❖ بخيل د گاونډي په چاغښت ډنگرېږي.

(سقراط)

❖ په خپله وړتيا باور درلودل نيم بری دی.

(روسو)

❖ لوړ همت او ټينگ هوډ دېرې اوبه کوي.

(ستپلي)

❖ د رهبرۍ لومړی اصل دادی چې لويديلی ملت راپورته کړې، خو که ملت نه راپورته کېده، ته ورتپت شه!.

(چيگوارا)

❖ يوازینی شی چې په دنيا کې په انصاف وپشل شوی؛ عقل دی، ځکه هېڅوک نه وايي چې زما کم دی.

(ديکارت)

❖ هېڅ دروغجن شی ښکلی کېدلی نه شي.

(رسکن)

❖ سپيان لومړی ليوان ول، خو چې د تمې زنځير يې په غاړه کړ؛ سپيان شول.

(چيگوارا)

❖ جامې زړې واغوندی خو کتاب نوی واخلي!.

(فلیفس)

❖ خطر منوونکی انسان تل لوی کارونه ترسره کوي.

(افلاطون)

❖ د تېروتنې نه جبران کول په خپله تېروتنه ده.

(کنفوسیوس)

❖ زمانه (وخت) منډې وهي او ته قدمونه وهي؛ څوک چې له زمانې سره منډې ونه وهي وروسته پاتې کېږي.

(فيثاغورث)

❖ خپل دشمنان وېښه، خو نومونه يې مه هېروه.

(چارلي چاپلين)

❖ د انسان زخمونه د هغه د باورونو په اندازه ژور وي.

(ايلهان)

❖ هېڅکله هغه چاته دروغ مه وايه څوک چې ستا په دروغو هم باور کوي.

(شکسپير)

❖ که د چا شخصيت گورې نو ملگري يې وگوره!

(ارسطو)

❖ بې وزلي په خيرات نه، بلکې په انصاف سره له منځه ځي.

(نيلسن منډيلا)

❖ که د يو هېواد ځاين په خپل مرگ مړ شو، نو د هېواد له راتلونکې تمه نه ده پکار!

(چيگوارا)

څلورمه برخه

هغه ويناوې چې د ويناوالو په اړه يې دقيق معلومات په لاس کې نشته

❖ باد له خاموشي ډېوې سره کار نه لري.

❖ د نورو په کارونو کې لاس وهنه نه کول نيم ادب دی.

❖ مېړانه د بشر تر ټولو ستر صفت دی.

❖ که ته يو ښه انسان اوسې، ته څوک نه بايلې، بلکې دوی تا بايلې.

❖ داسې ملگري پيدا کړه چې د هغوی په مخ کې په گناه کولو وشرمېږي.

❖ بريالي خلک مختلف کارونه نه ترسره کوي، بلکې کارونه په مختلفه بڼه ترسره کوي.

❖ په زړونو کې اوسېدل زده کړې؛ کورونو کې خو هر څوک اوسېږي.

❖ د مرگ لپاره تياری هونبيازتوب دی.

❖ له غوره اخلاقو څخه لوړ بل هېڅ شی نشته.

❖ ښه انسان هغه دی چې ښه کارونه ترسره کړي؛ بد خلک هم ښې خبرې کوي.

❖ خبرې کول اړتيا ده خو چوپتيا هنر دی.

❖ غوره ملگري هغه دی چې په ليدو يې تاته الله تعالی درياد شي.

❖ ټول هغه خلک چې له تاسره خاندني ستا دوستان نه دي.

❖ هغه اوښکې چې مور يې له ناکامۍ وروسته تويوو، هغه خولې دي چې مور د کاميابۍ لپاره نه دي توی کړي.

❖ خلکو نه د دعاء غوښتلو پر ځای دا ښه ده چې داسې څه وکړو چې خلک خپله راته دعاء وکړي.

❖ کبرجن لکه مرغه؛ څومره چې پورته کېږي هومره د خلکو په نظرونو کې وړوکی ښکاري.

❖ که په مسجد کې مو د ماشومانو اوازونه وانه ورېدل، نو له راتلونکي نسل څخه ووېرېږئ!.

- ❖ د يو چا اخلاق د هغه په غياب کې تر هر چا ښه دفاع کوي.
- ❖ په دعا تجربه مه کوئ، بلکې داسې يې وغواړئ چې په قبلېدو يې باوري يئ!
- ❖ د يو چا مجبورييت بايد د هغه له کمزورۍ سره تعبير نه شي.
- ❖ ځينې خبرې او دردونه په زړه کې پټ ښه وي؛ بيانول يې نور دردوي.
- ❖ غربي نړۍ د مسلمانانو دوه شيان نه شي زغملی: يو د ځوانانو دينداري او بل د ښځو عفت او پرده.
- ❖ د تاريخ په اوږدو کې واکمنانو تل هغه علماء ځورولي چې د باطل ملاتړ يې نه دی کړی.
- ❖ اخلاق لکه روزي داسې ویشل شوي؛ ځينې يې شتمن او ځينې يې فقيران دي.
- ❖ که انسان د ژوند پيل او پای هېر نه کړي، په منځنۍ مرحله کې نه گمراه کېږي.
- ❖ يوازینی څوک چې زه هڅه کوم ترې غوره شم، هغه د پروڼ زه يم.
- ❖ ادب د عطرو په څېر دی؛ که ته يې وکاروې نور خلک هم ترې خوند اخلي.
- ❖ ښکلا ډېر شرطونه لري چې يو يې موسکا ده.
- ❖ هغه امت به هېڅکله مات نه شي، د کوم چې مشر او قومندان محمد رسول الله صلی الله عليه وسلم وي.
- ❖ پر قبرونو غوږېدلې چوپتيا په دې معنا نه ده چې ټول جنت ته تللي.
- ❖ ځينې خلک د ضلالت له وېرې په ضلالت کې ژوند تېروي.
- ❖ اسمان او ځمکه دواړه مې خوښ دي، ځکه په اسمان کې جنت او په ځمکه کې مې مور ده.
- ❖ ستا اخلاق ستا ادرس دی.
- ❖ انسان که غوسه وزغمي نو هر ډول حالات تر کنټرول لاندې راوستلی شي.
- ❖ بښنه، مينه او عبادت بايد په پټه ترسره شي.
- ❖ اعتماد د هرې اړيکې تر ټولو مهم شرط دی.
- ❖ د ځان بدلول زده کړئ؛ کال خو هر کال بدلېږي.

- ❖ هر انسان بايد د خپلې ژبې ساتنه داسې وکړي، لکه: څنگه چې د خپلو جامو ساتنه کوي.
- ❖ هوښيار ته پکار ده چې له جاهل سره داسې چلند وکړي، لکه: ډاکټر چې يې له ناروغ سره کوي.
- ❖ غريب چې شتمن شي او شهوتونه کنټرول نه کړي، بيرته غريبېږي.
- ❖ تر ټولو گټور تجارت د الله تعالی يادول او تر ټولو تاواني تجارت د خلکو يادول دي.
- ❖ د شا له خوا خاين سپي نه مخامخ ځيرونکی زمري ښه دی.
- ❖ هغه انسانان چې خبرې او عمل يې يو ډول وي؛ زښته ډېر ښه ښکاري.
- ❖ حالات که هر څومره بد شي په ناشکرۍ نه ارزي، ځکه که حالات هر څومره بد شي، الله تعالی له هغې بدتر هم راوستی شي.
- ❖ ټول شيان له کتابه نه زده کېږي؛ ځينې له ژونده او ځينې يې له اړيکو څخه زده کېږي.
- ❖ يا د هغه ژوند لپاره کار وکړئ چې غواړئ يئ، يا هغه ژوند ومنئ چې کوی يئ!
- ❖ د چا چې عقل ناقص شي، فکر کوي، تر ټولو پياوړی عقل لري.
- ❖ ډېر هوښيار او ډېر احمق دواړه يو شان دي؛ يو هم د بل خبره نه مني.
- ❖ انسان دې بې وسه وي، خو بې حسه دې نه وي.
- ❖ دوه کسانو سره احتياط کوه: هغه غريب چې څو پيسې پيدا کړي او هغه جاهل چې څو کرښې ولولي.
- ❖ د خلکو خبرو، لهجو او چلند ته دقيق اوسېدل مو طبيعت خرابوي؛ سر سري يې اورئ او مخته ځئ!
- ❖ کوبښن کوه؛ يا هدف ته رسېږې يا هدف ته رسېدل زده کوې!
- ❖ ډېر کوچني دروغ هم کولای شي ډېر لوی اعتماد ختم کړي.

- ❖ ولس منلی شخص هغه دی چې له څوکۍ د لرې کېدو پر مهال پر خلکو داسې گران وي، لکه: څوکۍ ته د رسېدو پر مهال.
- ❖ ریا کار په تیاره کې د چا له سترگو څخه خخلی هم نه وباسي.
- ❖ د محنت او کوشنې نشه شروع کړی چې د کامیابۍ مرض درته ولگېږي.
- ❖ چې باور کمزوری شي، له دروغو ورسته رینبتیا زر شاهدانو او دلایلو ته اړتیا لري.
- ❖ هر کار چې د بنده لپاره ډېر گټور او الله تعالی ته گران وي، شیطان د هغه کار زیات مخالفت کوي.
- ❖ د خیانت په اړه یوه خواشېنونکې خبره دا ده چې د ملگري لخوا وي.
- ❖ که درې ورځې مطالعه ونه کړې، په څلورمه ورځ دې خبرې بې خونده کېږي.
- ❖ که دې یوه وړه غلطې وکړه، د کلي ټول احمقان به د نصیحت لپاره په قطار درته ولاړ وي.
- ❖ هغوی چې د ښو خلکو ملگرتیا او د ښو کتابونو مطالعه کوي، ښه انسانان ورته ویل کېږي.
- ❖ که خلکو دې په اهدافو پسې ونه خندل، نو پوی شه چې اهداف دې ډېر کوچني دي.
- ❖ مطالعه د ذهن لپاره دومره ضرور ده، لکه: د بدن لپاره ورزش.
- ❖ څوک چې درباندي خپه کېږي، حق لري چې درته په غوسه هم شي.
- ❖ ستونزې ته طبیعي شکل ورکړی؛ غر ترې مه جوړوی!
- ❖ موسیقي اورېدل انسان بې حیاء کوي.
- ❖ که څوک مو په ارزښت نه پوهېدل، نو ترې تېر شی، ځکه چې ږندو ته الماس او بښنه توپیر نه لري.
- ❖ وفا له کولف نه زده کړی؛ ځان ماتولو ته ورکوي خو په بدله کیلي نه خلاصېږي.
- ❖ په ځان کې وړتیا پیدا کړه چې اړتیا درته پیدا شي.
- ❖ د شل کلونو تجربه په یو کال مطالعې سره ترلاسه کېدای شي.

- ❖ کله چې ژوند شاته کښولې نه خپه کېږه مه، ځکه غشی باید د مخکې تگ لپاره لومړی شاته کش شي.
- ❖ لاره یوه وه؛ موسی علیه السلام ترې تېر شو خو فرعون یې ډوب کړ؛ په لاره نه، په الله تعالی باور ولری!
- ❖ هغه اړیکه مه پاله چې درناوی پکې هر وخت ستا له لوري وي.
- ❖ ژوند په تقدیر تېرېږي؛ چاپلوسي د هېچا مه کوی!
- ❖ وخت که هر ډول وي تېرېږي، خو ځینې انسانان او ځینې خبرې هېڅکله نه هېرېږي.
- ❖ متواضع او عاجز شاگرد به د زیات علم خاوند گرځي؛ لکه: تیتیه ځمکه کې چې زیاتې اوبه جمعه کېږي.
- ❖ د خپلوی پالنې لپاره به کله ځان ږندوی، کله به یې کڼوې او کله به یې گونگی کوي.
- ❖ له ظالم څخه بد انسان نشته، مگر هغه څوک چې د ظالم مرسته کوي.
- ❖ چاپلوس پټ دښمن دی.
- ❖ که غواړی چې ټولني ته تر ټولو غوره خدمت وکړی؛ اولادونه مو ښه تربیه کړی!
- ❖ ټول بنديان گنهگاران نه وي؛ کله کله یوسف هم بنديخانې ته لېږل کېږي.
- ❖ ځینې خطا کاران د ځینې نصیحت کونکو د سختی له امله خطاکار پاتې کېږي.
- ❖ د وخت په تېرېدو سره د ځینو انسانانو اصلي خبرې څرگندېږي.
- ❖ انسان تل کوشنې کوي چې له مرگ څخه ځان بچ کړي، حال دا چې په کوشنې کولو سره انسان له جهنم څخه بچ کېږي خو نه له مرگ څخه!
- ❖ ځینې خلک ځکه پرېشانه دي چې هر څه له حده زیات او له وخته مخکې غواړي.
- ❖ د کورنۍ په شمول د هرې ټولني مشر د امیل د مزي(تار) حیثیت لري، په هره اندازه چې تار قوي وي ټولنه به منظمه وي.

- ❖ د دين اصلي اصول پريښودل، فرعي او جزوي مسايلو ته مخه کول د امت د اختلاف سبب گرځي.
- ❖ د دوستانو او خپلوانو د زياتېدلو کونښنې کوه؛ دښمنان دې په خپله کمېږي.
- ❖ ښه ملگري پيدا کول قسمت او ساتل يې هنر دی.
- ❖ غوره ملگري ښه دی چې ستاسو ارزښت له مادياتو څخه لوړ وگڼي.
- ❖ له خلکو سره داسې چلند کوه چې تمه لرې خلک يې له تاسره وکړي.
- ❖ له باطني ښکلا پرته ظاهري ښکلا ارزښت نه لري.
- ❖ د بعضې خلکو د خبرو پر ځای ديوالونو ته کتل ډېر ښه دي.
- ❖ دوه شيان د الله تعالی غوره نعمتونه دي: په دنيا کې علم او په اخرت کې مغفرت.
- ❖ د غوسې او ډېرې خوشحالی په وخت کې پرېکړې مه کوئ!
- ❖ مسلمان له غوره اخلاقو او حياء څخه پېژندل کېږي.
- ❖ ريښتینولي او پرهيزگاري نجات ورکوونکي دي.
- ❖ د رياء او دوه مخي توب پایله رسوايي ده.
- ❖ له قدرت سره ښښه او له شتمنی سره عاجزي لوړ صفتونه دي.
- ❖ بدن او خيالات دواړه پاک ساتئ!
- ❖ روح او د خولې الفاظ هغه دوه شيان دي چې بېرته نه راگرځي.
- ❖ د ځان په ستايلو انسان سپکېږي.
- ❖ د ژوند يوه مهمه قاعده دا هم ده چې چا دې پروا نه کوله ، ورباندې بوج کېږه هم مه!
- ❖ تر ټولو ستر ادب دادی چې انسان تر هر څه دمخه د خپل رب څخه حياء ولري.
- ❖ که مو له يو چاسره ملگرتيا ختمه شوه، نو رازونه يې چېرته ښخ کړئ او ځای يې هېر کړئ!
- ❖ ډېر صداقت انسان په ځينو اړيکو کې بې اهميته کوي.

- ❖ په وخت خبرې او په وخت چوپتيا د عقل نښه ده.
- ❖ سل ځلې غوږ ونيسئ، زر ځلې فکر وکړئ او يو ځل خبرې وکړئ!
- ❖ هغه تاوانونه د انسان هېڅکله نه هېرېږي چې د خپل صداقت له امله ورته پېښ شوي وي.
- ❖ که ستونزې او مصيبتونه نه وای، انسان به ډېر سرکښه او متکبر وای.
- ❖ د امکان تر وروستي حده پر خپله ماته پښه منزل وکړه، خو د چا پر اوږه لاس مه ږده.
- ❖ د استاد يا کتاب درس شايد هېر شي خو د ژوند درکړل شوی درس هېڅکله نه هېرېږي.
- ❖ زنده گي هغه څه نه درکوي چې ته يې غواړې، بلکې هغه څه درکوي چې ته ورپسې کونښنې کوې!
- ❖ د نورو له تجربو او تېروتنو څخه درس واخلي، ځکه ژوندون دومره اوږد نه دی چې
- ❖ هر څه په خپله تجربه کړئ!
- ❖ د هغه چا له خوا درکړل شوی درد نه هېرېږي چې ستا پرې درد نه وي پيرزو!
- ❖ د پاکو خلکو گناه دا ده چې دوی فکر کوي، ټول خلک د دوی په څېر پاک دي.
- ❖ تر ټولو خطرناک دروغجن هغه دی چې فکر کوي ريښتيا وايي.
- ❖ کله چې ضمير مړ شي؛ هر څه ختم شي.
- ❖ چې ستا غم سپک گڼي؛ هغوی پرېږده!
- ❖ ريښتيني اوسئ؛ دروغو هر څه برباد کړي!
- ❖ ستاسو نيمايي ښايست په الفاظو کې دی او پاتې يې په نورو ادابو کې.
- ❖ يوازې مؤذن زموږ د گټې لپاره نارې وهي.
- ❖ چاته خیر نه رسول غلطي ده، خو يو چا سره د خیر رسولو ژمنه کول او بيا هم خیر نه رسول؛ زر غلطي دي.

- ❖ هونبیار چې خطا شي؛ تاسف کوي او احمق چې خطا شي؛ فلسفه شروع کړي.
- ❖ ماشوم چې د لویانو پیزار پښو کړي، گامونه یې نه ورسره پراخېږي، بلکې د تگ خنډ یې گرځي.
- ❖ ژوند کې حتماً له ستونزو سره مخامخ کېږو، خو چې ورته خپه شو؛ ستونزه مو دوه چنده کړه!
- ❖ که خبرو ته دې څوک غوږ نه نیسي؛ نو ته داسې څوک یې چې هر څه په خوله درشي وایې یې!
- ❖ که د احسان بدله نه شې ورکولی، نو هېڅکله یې مه هېروه!
- ❖ که څوک له قران کریم لرې شو، د ژوند هرې سختۍ ته دې په انتظار شي.
- ❖ د عقل په ارزښت هغه وخت پوهېږې چې د جاهل د پوهولو کونښن وکړې.
- ❖ که څوک ستا په خبرو کې دلچسپي نه لري، نو د اوریدلو تکلیف مه ورکوه.
- ❖ که بادونه تېرول، له بحر څخه د ارامښت تمه مه کوئ!
- ❖ ستا د سبا ورځې بریا ستا د نن ورځې په عمل پورې تړلې ده.
- ❖ د اخرت په امتحان کې دویم چانس نه شته!
- ❖ که غواړې خپلې موخې ته په خیر ورسېږې، نو هېچا ته خپل تگلوری مه ښایه!
- ❖ د یو چا ښه مه هېروه؛ که لږ هم وي.
- ❖ کتابونه د ورقو بندلونه نه دي، بلکې عقلونه دي چې په تاخچو کې ژوند کوي.
- ❖ که د مسلمان ورور خویېدلو (تاواني کېدلو) خوشحاله کړې، نو په زړه کې دې مرض دی.
- ❖ کوم پلار چې د خپلو ماشومانو هره خبره مني، نو دا هم د هغوی په څېر ماشوم دی.
- ❖ انسان تر هغه وخته هونبیار نه دی، ترڅو چې خپل خواهشات قابو نه کړي.
- ❖ هېڅ یوه ایینه د یو انسان شکل دومره نه شي ښکاره کولی، لکه: د هغه خبرې.
- ❖ د الله تعالی د اولیاوو ستره ښه دا ده چې هغوی د هېچا زړه نه ماتوي.

- ❖ د ځمکې په سر چې کوم عمل کوي د ځمکې لاندې به یې حساب ورکوي!
- ❖ نن هغه سبا دی چې ته یې پرون په اندېښنه کې وې.
- ❖ کله چې درته الله تعالی ووايي چې مه کوه؛ یعنې خپل ځانته دې زیان مه رسوه.
- ❖ ناشکره هغه کس دی چې مصیبتونه شماری او نعمتونه هېروي.
- ❖ ژبې ته دې اجازه مه ورکوه چې تر فکر مخکې روانه شي.
- ❖ یوازیني خلک چې د خپلو خدمتونو په مقابل کې د منې تمه نه لري؛ مور او پلار دي.
- ❖ حقیقت چې په هر څومره نرمه لهجه وویل شي، بیا هم تریخ لگېږي.
- ❖ بېشکه چې په بدو خلکو کې تر ټولو بد سپری بد عالم دی او په ښو خلکو کې تر ټولو ښه سپری ښه عالم دی.
- ❖ د تبر لاستي ته به څوک قناعت ورکړي چې ونه دې مور ده.
- ❖ هغه کارونه چې مور یې د نورو خلکو له سترگو پټ کوو، هماغه زموږ اصلي شخصیت دی.
- ❖ دوه شیان تاسو تعریفوي چې تاسې څوک یاست: لومړی ستاسو صبر په وخت کې چې
- ❖ هېڅ شی هم نه لری او دویم ستاسو اخلاق په هغه وخت کې چې هر څه ولری!
- ❖ یو بل ته خیر ورسوئ؛ همدا د اسلام غوښتنه او د ریښتیني مسلمان ښه ده.
- ❖ دنیا لکه هیلې او امیدونه؛ یوه ورځ به له منځه ځي او یوازې به اعمال پاتې کېږي.
- ❖ د ژوند په معادله کې هېڅکله تېر له راتلونکي سره مساوي نه دی.
- ❖ که په هغه سرعت خبرې وکړو، په کوم سرعت چې لمونځ وایو، نو هېڅوک به مو
- ❖ په خبرو پوی نه شي.
- ❖ ژوند سخت دی، خو په نړۍ کې یوازینی ته نه یې چې ستونزې لري!

- ❖ ډېره سخته وي ، کله چې دې زړه د هغو شپو ورځو ارمان وکړي چې هېڅکله بېرته نه راگرځي.
- ❖ شاوخوا وگرځه او وگوره چې ستا ستونزې څومره کوچنۍ او عادي دي.!
- ❖ پوهان اړيکي بايلي، خو ناپوهان په اړيکو کې ځانونه بايلي.!
- ❖ ډېر کم خلک لپه ضرورت پرته اړيکه پالي.!
- ❖ ښه خبره که د بد سپري له خولې راووته بيا يې هم ومنه، ځکه سره زر د بدرنگې ښځې پر غاړه هم خپل ارزښت له لاسه نه ورکوي.
- ❖ کله کله وړې خبرې او بدگومانی لوی لوی فاصلې رامنځته کوي او هر څه ته د پای ټکی ږدي.
- ❖ دا د الله جل جلاله قانون دی چې هره دنيایي او اخروي بريا به له ستريا، هلو ځلو او ستونزو گالو وروسته تر لاسه کېږي.
- ❖ هر څوک کولای شي، تا وخنډوي خو هر څوک تا نهه شي خوشحاله کولای.
- ❖ که خلکو يا بوټونو تاته درد درورساوه نو پوی شه چې درسره برابر نه دي.
- ❖ لوی خلک د لویو موضوعاتو په اړه غږېږي؛ معمولي خلک د معمولي شيانو په اړه او واړه خلک د نورو په اړه غږېږي.
- ❖ د خپگان یو لوی لامل دا هم دی چې هر څه ته متوجه اوسې.
- ❖ تر ټولو ډېر خوند د هغه شيانو په کولو کې دی چې نور وايي ته يې نه شې کولای.
- ❖ د مسلمانانو اوسنی وضعیت داسې دی، که خدای مه کړه، کعبه هم وړانه شي، له درې ورځني ماتم پرته به هېڅ هم ونه کړي.
- ❖ که هر چا د خپلې پوهې په اندازه خبرې کولای، نو څه عجيبه خاموشي به خپره وه.!
- ❖ ژوند د دقيقو او ثانيو ترکيب دی.!

- ❖ د ملگري مثال د چترۍ دی، هم به دې له بارانه وساتي او هم به دې وهڅوي چې ان د باران له څاڅکو هم خوند واخلي.
- ❖ دا نيکې نه ده چې هغه څه راکړې چې له تا زياته ورته اړتيا لرم، بلکې نيکې دا ده چې هغه څه راکړې چې ته له ما ډېر ورته اړتيا ولرې.
- ❖ نه پوهېدلی اسانه پوهېږي، خو ناسم پوهېدلی ډېر په گرانه پوهېږي، هغوی چې ناسم پوهېدلي، اول به ورته دا ثابتوي چې ته ناسم پوهېدلی يې او تر دې وروسته به يې بيا سم پوهوي.
- ❖ ستا حقيقي مقام او حيثيت هغه دی چې ستا په نشتون کې يې خلک ستا په اړه وايي.
- ❖ هغه کس چې په اوبښکو دې پوهېږي، تر هغو گڼو ملگرو ښه دی چې يوازې دې په خدا پوهېږي.
- ❖ بحثونه ځکه غځېږي چې يوه خوا سرتمبه وي؛ پريږدي يې نه او بله خوا مغروره وي؛ بښنه نه غواړي.
- ❖ هغه ټول مسایل هېر کړه چې ولې يو کار نه کېږي؛ هغه يو دليل وکاروه چې يو کار پرې کېږي.
- ❖ تر ټولو سختې او بدې ورځې هم يوازې ۲۴ ساعته اوږدې وي؛ هر څه تېرېږي.
- ❖ ښه رهبر د ځان غوندې ډېر رهبران جوړوي؛ نه ډېر پلويان.
- ❖ ريښتيا لکه: لمر؛ هر ځای ځلېږي او هر ځای شته، خو څوک مخامخ نه شي ورته کتلی او نه هم ويلی شي چې سم يې وليد.
- ❖ تر هغې چې د ستونزو په شته والي قانع نه شئ او ويې نه منئ، حل يې ناممکن دی.
- ❖ د ننۍ ټولنې ستونزه داده چې خبرې د پوهېدلو لپاره نه، بلکې د ځواب ورکولو لپاره اوري.

- ❖ هره ورځ داسې تېره وه، لکه: د ژوند وروستۍ ورځ چې دې وي؛ تېرې ورځې تېرې شوې او د سبا ضمانت نشته.
- ❖ ضرور نه ده چې د انسانه هره هيله ترسره شي؛ مهمه دا ده چې انسان هڅه وکړي او باوري وي چې په ناکامۍ کې يې خپل لاس ډېر رول نه لاره!
- ❖ بښنه غوښتل د ماتې معنا نه لري، بلکې د يوې تېروتنې منل او د يوه زړه ساتل وي.
- ❖ ککړۍ به خاورې شي خو زېږولی فکر به يې ژوندی وي.
- ❖ خوشحاله خلک تر نورو بڼه شيان نه لري، بلکې خپل هر څه ته د بڼه شي په سترگه گوري او له ژونده خوند اخلي.
- ❖ لومې که ښکلې نه وای؛ څوک به نه پکې گېږېدل.
- ❖ هغه انسان ناکام دی چې خپله تېروتنه مهمه نه بولي.
- ❖ ځينې د وچ کاغذ په څېر وي؛ په يوه شېبه کې اور واخلي، لا پرې تود شوی نه يې چې تري تم شي.
- ❖ څه چې تاته بڼه ښکاري بل ته ښايي بڼه نه ښکاري؛ په وچ زور خپله خوښه په چا مه تپي!
- ❖ په پيسو کور اخيستی شي؛ کورنۍ نه. په پيسو ساعت اخيستی شي؛ وخت نه!
- ❖ له بدو خلکو سره د مرستې پايله دا شي چې انسان بيا له ښو خلکو سره هم مرستې ته غاړه نه ږدي.
- ❖ بې شخصيته انسان هڅه کوي ځانته کاذب شخصيت جوړ کړي.
- ❖ درې شيان نه پتېږي: لمر، سپوږمۍ او ريښتيا
- ❖ د هر چا ملگري د هېچا ملگري هم نه دی.
- ❖ خلک بدلېږي، خو خاطرې يې نه بدلېږي؛ ځکه خو خاطرې خوږې وي.
- ❖ ډېرو خپگانونو دليل له مقابل لوري په بې ځايه هيلو کې نغښتی.
- ❖ په ژوند کې تر څه لرم څوک لرم ډېر مهم دي.

- ❖ که دې د يو احمق ځواب درلود او وردې نه کړ؛ تا وگتله!
- ❖ انسان د عمر په اندازه نه بلکې د خپلو غمونو په اندازه زړېږي.
- ❖ هغه وخت بڼه ورځ نه شي ليدلی چې په زړه کې مو کرکې ځای نيولی وي.
- ❖ د بل په کار کې کار لرونکی تل هېروي چې خپله په خپلو کارونو کې د بل مداخله نه غواړي.
- ❖ تر هغې چې ريښتيا بوت په پښو کوي، درواغو د نيمې نړۍ چکر وهلی وي.
- ❖ مور له تاريخه دا زده کوو چې مور له تاريخه هېڅ نه زده کوو.
- ❖ له هغه خلکو لرې گرځه چې گړنگ ته دې پورې وهي او بيا دې پوښتي چې څنگه ولوبېږي؟
- ❖ له خبرو وړاندې فکر او له فکر وړاندې کتابونه ولوله!
- ❖ ځينې وخت تم شه او فکر وکړه چې څه يې؟ ولې راغلی يې؟ او چېرې به ځي؟

پنځمه برخه

د پښتو ژبې مشهور متلونه

- ❖ ايینه (هنداره) د چا عيب نه پټوي.
- ❖ اس خپل سپور ډېر ښه پېژني.
- ❖ اسمان په کانو مه وله؛ خپل سر به مات کړي.
- ❖ اتفاق ته غرونه څه دي.
- ❖ اباسين چې په کاسو شي هم وچېږي.
- ❖ ارزان بې علت نه وي او گران بې حکمت.
- ❖ اسانه کلمه په هندو گرانه.
- ❖ اصیل به جفا ونه کړي او کم اصل به وفا.
- ❖ اغزی له اولې ورځې نه تېره وي.
- ❖ (الف) که څه نه لري؛ د (ب) دې څه لښکړې وليدې!
- ❖ الوتې مرغه په لاس نه راځي.
- ❖ امانت ځمکه هم نه خيانتوي.
- ❖ انتقاد اسانه؛ ابتکار سخت.
- ❖ انسان تابع د احسان دی.
- ❖ انسان تر کافي کلک؛ له گل نازک دی.
- ❖ انسان زړېږي؛ حرص يې ځوانېږي.
- ❖ انسان له خطا سره ملگری دی.
- ❖ انسان يوه ورځ پيدا دی او يوه ورځ به مري.
- ❖ انگورو ته يې لاس نه رسېده، ويل يې تروشه دي.
- ❖ اوبه او اور نه يوځای کېږي.
- ❖ اوبه تل ښکته روانې وي.
- ❖ اوبه په ډانگ نه بيلېږي.

- ❖ اوبه د شگو په بند نه بندېږي.
- ❖ اوبه له پاسه خړې دي.
- ❖ اوبو په غاړه اوبه غواړه!
- ❖ اور په اور نه مړ کېږي.
- ❖ اور ته خپل او پردی يو دی.
- ❖ اوربشې که د روپۍ سل منه شي؛ د خره پکې يوه لپه ده.
- ❖ اول يې پر کړه، بيا يې مړ کړه.
- ❖ اول سلام؛ پسې کلام.
- ❖ اول سوچ کړه بيا خبره.
- ❖ اول ځان دی بيا جهان.
- ❖ اول کوه احتياط؛ وروسته مه کوه فریاد.
- ❖ اوږه يې يو موټی نشته؛ شل يې تنورونه دي.
- ❖ هوگه چې ونه خورې، له خولې دې بوی نه ځي.
- ❖ اونښ په بډه نه وهل کېږي.
- ❖ اونښ ته رباب مه وهه!
- ❖ اونښ په غليل نه درنېږي.
- ❖ باز خانه بې بازه نه وي.
- ❖ باز چې هرڅومره خوار شي؛ چونگېنې نه خوري.
- ❖ بد بوټی بلا نه وهي.
- ❖ بد زوی؛ نه زوی.
- ❖ بد مه کوه؛ بد به نه وينې.
- ❖ برج دې تر اسمانه رسي؛ سپی دې له لورې مري.
- ❖ بې زحمته راحت نشته.
- ❖ بل مه وهه په نوک؛ تا به ووهي په سوک.

- ❖ بلا وه، برکت يې نه و.
- ❖ بې ميوې ونه څوک په کانو نه ولي.
- ❖ تاج په هر سر برابر دی خو هر سر د تاج د لایق نه دی.
- ❖ تهډاب چې له بېخه کور وي، نو تر اخره کور وي.
- ❖ تجربه بهترين معلم دی.
- ❖ تر بې غیرته نر غیرتي بڼځه بڼه ده.
- ❖ تر تېر يې لاستی دروند دی.
- ❖ ترخه خوره خو ترخه مه وایه!
- ❖ تشه لاسه ته مې دښمن يې.
- ❖ تېره چې په خپل ځای پرته وي نو درنده وي.
- ❖ تېری اوبه په خوب ویني.
- ❖ توره که تېره وي په گوزار به څرگنده شي.
- ❖ جنگ په وسله، ننگ په غله.
- ❖ د جنگ په میدان کې آسونه نه تیارېږي.
- ❖ حساب به کوو د وروۍ ترمنځ.
- ❖ حلق(ستونی) په خپلو لارو لوند وي.
- ❖ حياء دار حيا کوله، بې حيا وويل له ما ډارېږي.
- ❖ خبره له خبرې پيدا کېږي.
- ❖ خبره د خپلې خولې په اندازه کوه.
- ❖ خبرې لږ کوه، عمل ډېر.
- ❖ خپل عمل د لارې مل دی.
- ❖ خدايه لوی مې کړې؛ لويي را مه کړې.
- ❖ خدای شړلی نه سمېږي.
- ❖ د باران نه پټېدمه، د ناوې لاندې مې شپه شوه.

- ❖ د باز عمر لنډ وي.
- ❖ د خپل همت او خواری ثمره خوره وي.
- ❖ د بخیل قبر تنگ وي.
- ❖ د بدبخته سړي د اختر په ورځ په خېته درد وي.
- ❖ د بدې خبرې سل کاله عمر وي.
- ❖ د بل غم تر واورې سور وي.
- ❖ د بل حياء د ځان حياء.
- ❖ د بل په ایمان سړی جنت ته نه ځي.
- ❖ د بل په لاس مار هم مه وژنه.
- ❖ د بدبخته انسان غاښ به په حلوا کې ماتېږي.
- ❖ د بې عقلۍ علاج نشته.
- ❖ د جومات سړی په جومات کې لتوه.
- ❖ د جنگ خبرې خوړې خو ساعت يې تريخ دی.
- ❖ د خوار ملا په اذان څوک روژه نه ماتوي.
- ❖ د خوشحالی یاران ډېر وي.
- ❖ د خپل بام واوره د بل په بام مه اچوه.
- ❖ د خپل کور غل نه نیول کېږي.
- ❖ د درواغو منزل لنډ وي.
- ❖ د دوه پیسو شادي د سل پیسو رنځیر یوړ.
- ❖ د زرو قدر له زرگر سره وي.
- ❖ د زمره کور بې له زمره نه وي.
- ❖ د سبا مړي سبا خښوه.
- ❖ د ستنې له سوري چا بار نه دی ویستلی.
- ❖ د سر د پاسه سر شته.

- ❖ د سل بللو ځای وي خو د یو نابللي ځای نه وي.
- ❖ د سوال په اوبو ژرنده نه گرځي.
- ❖ د سیند مړي چا گټلي نه دي.
- ❖ د سپي په خوله درياب نه چټلېږي.
- ❖ د سړي لپاره یوه خبره کافي ده.
- ❖ د شیدو سوی مستې هم پو کوي.
- ❖ د شپې هرڅوک ډارېږي، څوک حال وايي څوک یې نه وايي.
- ❖ د صبر میوه خوږه وي.
- ❖ د ظلم چراغ تر سهاره نه بلېږي.
- ❖ د ظلم کاسه نسکوره وي.
- ❖ د غریب سړي د خیرات په ورځ غوا ورکه وي.
- ❖ د کور گټه د لاهور گټه.
- ❖ د لاس تناکې ملغلرې دي.
- ❖ د لمدو خټو لږ اوبه دارو وي.
- ❖ د نوي منگي اوبه خوږې وي.
- ❖ د هیلې بچو ته لامبو مه ورنښایه.
- ❖ راتگ په اراده او بیرته تگ په اجازه.
- ❖ روغ صحت باچاهي ده.
- ❖ ریننتیا چې راځي، دروغو به کلي وران کړي وي.
- ❖ زما زویه تر ما لویه!
- ❖ زمري که په پنجره کې هم وي زمري دی.
- ❖ زه او ته راضي، څه به وکړي خوار قاضي.
- ❖ زه خان ته گورم خان آسمان ته گوري.
- ❖ زه دې باغ نه وینم ته وایې منې دغه دي.

- ❖ زه په تمه، ته بېغمه!
- ❖ سر په ویننتو نه درنېږي.
- ❖ سر چې ژوندی وي خولې ډېرې.
- ❖ سمندر په یوه لپه نه کمېږي.
- ❖ سیالي د سیال سړي په کار ده.
- ❖ سپین غر بې واورې نه وي.
- ❖ سپین نیت، لوی دولت.
- ❖ شی شی نه یې، نوم دې فتح خان دی.
- ❖ سبا بیا خدای شته.
- ❖ صدقه رد بلا ده.
- ❖ عزت کوه عزت به دې کېږي.
- ❖ عقل په پیسو نه اخیستل کېږي.
- ❖ غاښ چې رنځور شي علاج یې امبور شي.
- ❖ غر که لوړ دی هم په سر یې لار شته.
- ❖ فلانی لکه خښته، شپږ مخه لري.
- ❖ فن د چا میراث نه دی.
- ❖ قرض ورکول یو هنر، اخیستل یې بل هنر.
- ❖ قصابان چې ډېر شي غوا مردارېږي.
- ❖ قناعت لویه سرمایه ده.
- ❖ لاس چې مات شي غاړې ته لوېږي.
- ❖ لار په منزل لنډېږي.
- ❖ لامبو په ږیره نه ده.
- ❖ لمر په دوه گوتو نه پټیږي.
- ❖ لمونځ تر قضا دمخه، خیرات تر بلا دمخه.

- ❖ له جنگه زه راغلم خبرې يې ته کوي.
- ❖ له خپلې پرستني سره پښې غځوه.
- ❖ له يو لاس څخه ټک نه خيژي.
- ❖ ليوه ته چې نصيحت وکړې، په هغه ورځ دوه خوري.
- ❖ مال دې لار شي، سر دې لار شي خو پت دې نه ځي.
- ❖ مرغان دانه ويني، لومه نه ويني.
- ❖ مرغۍ چې له سيله بيله شي، باد يې وړي.
- ❖ منگي يو ځل ماتېږي.
- ❖ مستې هم خرڅوي، مخ هم پټوي.
- ❖ نا بلده غل غوجل ته ننوځي.
- ❖ ننگيالي دي چې يادېږي.
- ❖ نوی نوکر هوسۍ په منډه نيسي.
- ❖ هر چاته خپل وطن کشمير دی.
- ❖ هيڅ گل بې له اغزيو نه دی.
- ❖ هندو سترې، خدای ناراضه.
- ❖ هغه دروغ مه وايه چې سبا ريښتيا کېږي.
- ❖ هر کلال وايي زه ښه منگي جوړوم.
- ❖ وخت لکه سره زر دی.
- ❖ ونه له خپل منځه ورستېږي.
- ❖ چې اوبه وي تيمم ته څه ضرورت دی.

شپږمه برخه

نړيوال متلونه

- ❖ گيدړه چې وړې شي؛ سوی سره ملگرتيا ختمه کړي.
- (المانی متل)
- ❖ يوه ثانيه وخت په يو اينچ طلا نه شي اخيستلی.
- (چينايي متل)
- ❖ که اوږد ژوند دې په لاس کې نه دی؛ له معنا ډک ژوند خو دې په لاس کې دی.
- (ايتالوي متل)
- ❖ دا د فطرت پريکړه ده چې باد د کينښتو په خوښه نه چلېږي.
- (افريقايي متل)
- ❖ کله چې ډېر سپي يو ځای ووينئ، پوه شئ چې زمري يې ښکار کړی دی.
- (چينايي متل)
- ❖ له حقيقت ويلو مخکې دې بوټونه پيدا کړه او تخرگ کې يې ونيسه.
- (افريقايي متل)
- ❖ ښايسته فرش بويڼه ځمکه نه شي پټولی.
- (فرانسوي متل)
- ❖ هوډ د کمزوريو تر ټولو ستره وسله ده.
- (افريقايي متل)
- ❖ که د ټول عمر خوښي غواړې نو نيکې وکړه.
- (چينايي متل)
- ❖ سپين ويښتان د عمر د زياتيدو نښه ده؛ نه د عقل د زياتېدو.
- (يوناني متل)
- ❖ چې لکړه مې په لاس کې وي، په خوله چې هر څه وایم حق دي.
- (افريقايي متل)
- ❖ پردی تېروتنه له خپلې تېروتنې څخه ډېره ځلېږي.
- (روسي متل)

❖ پر اوزې يې زيری وکړ چې قصاب مړ شو، دې پوښتنه وکړه چې چاره يې هم مړه شوه؟

(افريقايي متل)

❖ ميلمه لومړی سره زر وي ، بيا سپين زر او وروسته ترې اوسپنه جوړه شي.

(روسي متل)

❖ که رمه اتفاق وکړي، ليوان به وري ويده شي.

(کينايي متل)

❖ راتلونکي ته خوشبين اوسه، خو چمتوالی د سختی لپاره کوه.

(جاپانی متل)

❖ مړو پيشوگانو ته مورکان هم نصيحتونه کوي.

(المانی متل)

❖ احمق چرگ په دې باور دی چې که بانگ (اذان) ونه کړي؛ سهار به را ونه خېژي.

(افريقايي متل)

❖ تشويق نيمايي مرسته ده.

(ايتالوي متل)

❖ ودانه خېمه تر کنډوالې ودانی ښه ده.

(جاپانی متل)

❖ که چا له شان په لغته ووهلې، نو پوی شه چې ته مخکې يې.

(فرانسوي متل)

❖ مينه او عطر نه پتېږي.

(چينايي متل)

❖ يو ريښتين بې عقل، له سلو دروغجنو هونبيارانو څخه غوره دی.

(چينايي متل)

❖ تر اووه کاله پلټنې وروسته په يوې خبرې باور کوه.

(جاپانی متل)

❖ ژړا اړتيا ده خو چاره (حل لاره) نه ده.

(چينايي متل)

❖ د شپيلی اواز ځکه اوچت وي چې منځ يې تش وي.

(ترکي متل)

❖ د شتمن سړي ټوکه خندونکي وي.

(ايتالوي متل)

❖ د زنجير قوت په کمزورې کړی کې وي.

(کاناډايي متل)

❖ له ملگرو پرته انسان د بې گوتو لاس په څېر وي.

(انگليسي متل)

❖ څوک چې د مچيو ځاله وړانوي، منډه يې بايد زده وي.

(سينگالي متل)

❖ ځينې خلک د بار په اوچتولو کې په دې خاطر مرسته کوي چې د بار اندازه او وزن معلوم کړي.

(افريقايي متل)

❖ که ته تنها منډې وهې نو څوک به درنه مخکې شي؟

(روسي متل)

❖ ماهي مه راکوه، د ښکار چل يې راوښايه.!

(چينايي متل)

❖ پر ځمکه ناست کس له رالويدلو نه ډارېږي.

(روسي متل)

❖ د نوکر له خولې د بادار صفتونه مه منه!

(روسي متل)

❖ څومره چې خبرې لږ کوې، هومره دې خبرو ته ښه غوږ نيسي.

(جرمني متل)

❖ بندې خولې ته مچ نه ننوځي.

(چينايي متل)

❖ حقيقت لکه سهار؛ هرو مرو راخېږي.

(يوناني متل)

❖ بې زخمونو قهرمان نشته!

(پرتگالي متل)

❖ روغتيا د هگۍ په څېر ده، که يې ونه ساتې ماتېږي.

(مراکشي متل)

❖ څوک چې بې ضرورته شيان اخلي، له خپله ځانه غلا کوي.

(سويډني متل)

❖ شات د خرو خوراک نه دی.

(هسپانوي متل)

❖ پردي گلان بڼه ښکاري.

(جاپاني متل)

❖ د گران بچي نومونه ډېر وي.

(افريقايي متل)

❖ خر د اسانو په ځغاسته کې برخه نه شي اخيستی، خو په ناکام اس پورې خاندې.

(يوناني متل)

❖ چې له باطل څخه گټه اخلي؛ حقه وينا ورته سخته وي.

(روسي متل)

❖ له هغه سرې منډې وهه چې يو کتاب يې لوستی وي.

(روسي متل)

❖ کوم سپی چې په دوه چرگو پسې ځغلي؛ کور ته به وری ستنېږي.

(افريقايي متل)

❖ ناشکره سره ښېگڼه؛ لکه: بحر کې عطر شېندل.

(پولنډي متل)

❖ که د تیت سرې دې اوږد سيوری ولید، پوه شه چې لمر په ډوبېدو دی.

(هسپانوي متل)

❖ چې گیدرې وعظ (نصيحت) شروع کړ؛ چرگه دې ورکه وېوله.

(پولنډي متل)

❖ د بڼه ملگري د کور لاره هېڅ وخت هم اوږده نه وي.

(ډنمارکي متل)

❖ په هغه طرف غشی مه خوشې کوه چې بیرته ستا په طرف راگرځي.

(کردي متل)

❖ د حال (جاري) وخت په څېر بڼه وخت نه پیدا کېږي.

(انگلیسي متل)

❖ وخت وزرونه لري.

(انگلیسي متل)

❖ مخکې له دې چې تېري شی، ځان ته کوهي وکېندئ!

(چینايي متل)

❖ دردونه درڅخه هونبیار شخص جوړوي.

(سويډني متل)

❖ د کتابونو لوستل له زړه غمونه کموي.

(مراکشي متل)

پای

د موضوعاتو لړلیک

مخ	موضوع
۱.....	لومړۍ برخه: د صحابه وو رضي الله عنهم ويناوې
۷.....	دويمه برخه: د امامانو او عالمانو ويناوې
۱۲.....	درېيمه برخه: د مختلفو عالمانو او پوهانو ويناوې
۲۶.....	څلورمه برخه: هغه ويناوې چې د وینوالو په اړه يې دقيق معلومات په لاس کې نشته
۳۹.....	پنځمه برخه: د پښتو ژبې مشهور متلونه
۴۶.....	شپږمه برخه: نړيوال متلونه

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**